

**RAPORT Z WYKONANIA
GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOŁOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII w 2023 ROKU**

2024 LUBIN

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubinie

Spis treści

Postanowienia ogólne	3
.....	
Diagnoza problemów społecznych w Polsce	4
.....	
Realizacja celów i podjęte działania w ramach Programu	7
.....	
Ocena realizacji Programu	12
.....	

Spis tabel

1	Dane ogólnopolskie dotyczące konsumpcji alkoholu	5
.....		
2	Średnia ilość spożywanego alkoholu przypadająca na 1 mieszkańca w litrach.....	6
3	Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkoholu w latach 2015 – 2023	6
.....		
4	Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych – obliczenia dla gminy Lubin na podstawie danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	6
.....		
5	Liczba punktów sprzedaży alkoholu w gminie Lubin w latach 2017-2023	7
.....		
6	Wysokość opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Lubin w latach 2017-2023	7
.....		
7	Plan finansowy oraz realizacja budżetu w latach 2022-2023	7
.....		
8	Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2022-2023	8
.....		
9	Populacja mieszkańców gminy Lubin, którzy skorzystali z pomocy terapeuty uzależnień, działającego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	8
.....		
10	Liczba dzieci biorących udział w zajęciach realizowanych w ramach świetlic socjoterapeutycznych w latach 2022-2023	8
.....		
11	Liczba dzieci korzystających z dożywiania w latach 2022-2023	8
.....		
12	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym w latach 2022-2023	8
.....		
13	Liczba założonych Niebieskich Kart na terenie gminy Lubin w latach 2017-2023	9
.....		
14	Zestawienie zrealizowanych w ramach Programu zadań i wydatków wg. obszarów w 2023 roku.....	10

Spis talic

1	Średnia ilość czystego alkoholu wypijanego w piwie, winie i napojach spirytusowych wśród konsumentów alkoholu w podziale na grupy wiekowe (w ml)	7
.....		

Postanowienia ogólne

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację.

Zadania te obejmują m.in.:

- ⇒ zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;
- ⇒ udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
- ⇒ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- ⇒ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień;
- ⇒ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- ⇒ wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- ⇒ udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;
- ⇒ prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Uchwalony w 2022 roku Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 stanowi odpowiedź na zapisy ww. ustaw, określając lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Opiera się na współdziałaniu wielu podmiotów m.in. administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego, zakładów leczniczych, organizacji pozarządowych. Wśród kierunków działań wyszczególniono profilaktykę uzależnień, w tym zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom uzależnienie od tytoniu (nikotyny), od alkoholu od zachowań (uzależnienia behawioralne), od narkotyków.

Działania podejmowane w 2022 i 2023 roku uwzględniają cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych, które zostały określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 - 2025.¹

Działania podejmowane w ramach Programu uwzględniały także działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty oraz swoim zasięgiem obejmowały wielopłaszczyznowe działania dotyczące przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych, a także uzależnień behawioralnych. Program realizowany był w oparciu o środki własne gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ponadto działania prowadzone były w oparciu o doświadczenia zebrane podczas realizacji wcześniejszych edycji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, przy współpracy dotychczasowych realizatorów.

Diagnoza problemów społecznych w Polsce

Według raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) uwzględniającego 52 kraje świata, na mieszkańca Unii Europejskiej przypada średnio 11,3 litra czystego alkoholu. Przynajmniej raz w miesiącu upija się 30% dorosłych. W krajach OECD od alkoholu uzależnionych jest 3,7% populacji – ok. 50 mln ludzi. Raport pokazuje, że szkodliwe picie alkoholu wśród młodych dorosłych jest powszechne.² Alkohol pije 60% nastolatków w wieku 15 lat, a co piąty co najmniej dwukrotnie doświadczył nietrzeźwości. We wszystkich badanych krajach mężczyźni spożywają więcej alkoholu niż kobiety (średnio trzy razy więcej). Do państw, w których spożywa się najwięcej czystego alkoholu należą m. in. Łotwa (12,8 litra czystego alkoholu), i Austria (12 litrów czystego alkoholu).

Na jednego Polaka wg niniejszego raportu rocznie przypada 11,7 litra czystego alkoholu.

W rozróżnieniu na płeć – mężczyźni spożywają 18,4 litra czystego alkoholu na mieszkańca rocznie, w przypadku kobiet jest to 5,6 litra. Jeśli chodzi o młodzież, 17% chłopców i 21% dziewcząt w wieku do 15 lat co najmniej dwa razy w życiu piło alkohol.

Z raportu opracowanego na podstawie przeprowadzanych co 4 lata ogólnopolskich badań ankietowych ESPAD³ w szkołach wynika, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych niż legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub

---

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. 2021 r. poz. 642). Rozporządzenie weszło w życie 9 kwietnia 2021 r. z datą obowiązywania od 1 stycznia 2021 r. NPZ 2021 – 2025 stanowi w znacznej mierze kontynuację programu realizowanego w latach 2016 – 2020.

² Jak piją Polacy? Jak wypadamy na tle świata? Raport OECD o spożyciu alkoholu, Monika Mikołajska, 20.05.2021r., <https://www.medonet.pl/narodowy-test-zdrowia-polakow/zyj-zdrowiej,picie-alkoholu-jak-wypadaja-polacy--nowy-raport-oecd,artykul,90827573.html>, <https://www.oecd.org/fr/sante/preventing-harmful-alcohol-use-6e4b4ffb-en.htm>.

³ Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r., Janusz Sierosławski, Warszawa 2020.

haszyszem. Raport z badań ankietowych ESPAD 2019 zrealizowanych w Województwie Dolnośląskim pokazał, że wyniki badań dot. zachowania się młodzieży naszego województwa w omawianych obszarach nie odbiegały w znaczący sposób od wyniku badań dla populacji ogólnopolskiej.

Badania wśród dorosłych Polaków przeprowadzone w kwietniu 2020 r.⁴ na próbie 443 osób (348 kobiet - 78,6% i 95 mężczyzn - 21,4%, głównie z miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Średni wiek: 31,9 lat, najmłodsza osoba – 18 lat, najstarsza – 68 lat) wykazały, że najczęściej używaną przez badanych substancją psychoaktywną jest alkohol (pije go prawie 73%). Tytoń pali niespełna 25% respondentów. Do zażywania narkotyków przyznaje się niecałe 4% osób badanych. Natomiast, co trzeci badany raportował występowanie obecnie lub w przeszłości zaburzeń psychicznych. Badani charakteryzują się aktualnie gorszym stanem psychicznym. Dominują zaburzenia codziennego funkcjonowania (m.in. radzenie sobie z obowiązkami, poziom zadowolenia z wykonywania zadań), symptomy somatyczne (m.in. bóle głowy, wyczerpanie, osłabienie, subiektywne złe samopoczucie) oraz odczuwanie niepokoju i problemy ze snem. Od momentu wystąpienia pandemii ponad 10% badanych (47 osób) miało myśli samobójcze. Osoby te, w porównaniu do pozostałych ankietowanych, częściej piją obecnie większe ilości alkoholu niż przed pandemią. W odniesieniu do poziomu stresu stwierdzono, iż ponad połowa (prawie 53%) badanych wykazuje wysoki lub bardzo wysoki poziom odczuwanego stresu. Wyniki Narodowego Testu Zdrowia Polaków 2021⁵ pokazują, iż generalnie spadła liczba osób sięgających po alkohol, jednakże wzrosło codzienne spożycie tej używki. Zaledwie 19% Polaków deklaruje całkowitą abstynencję, to o 8% mniej niż w roku 2020.

Codziennie po alkohol sięga co dziesiąty dorosły Polak (mężczyzn pijących go codziennie jest 15%, kobiet – 5%). Odsetek czynnych palaczy wszystkich wyrobów tytoniowych wynosi 27% – to o 5% mniej niż w roku 2020.

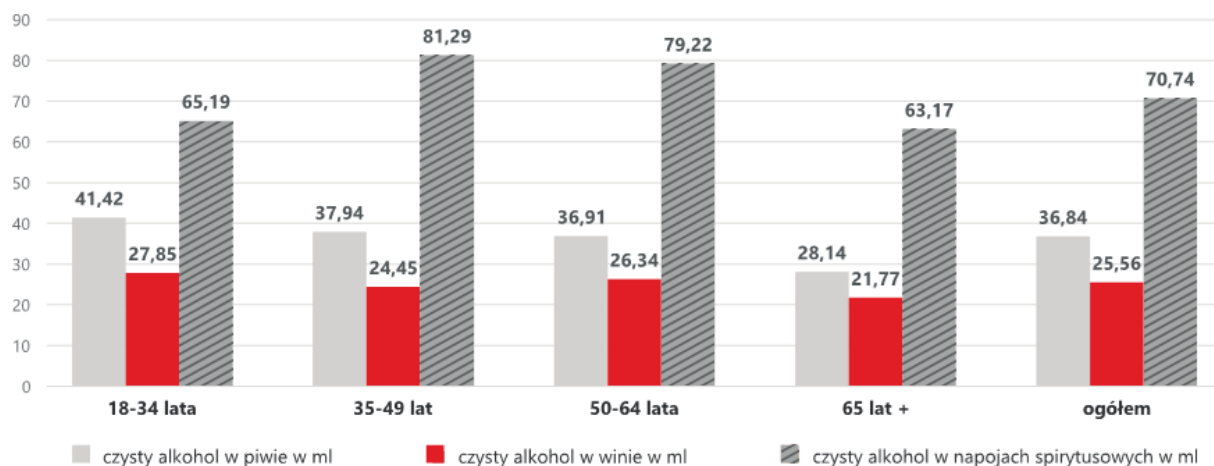
Z raportu „Alkohol w Polsce” – 2 edycja z 2022 roku wynika, że rośnie sprzedaż napojów spirytusowych, wśród których na znaczeniu zyskują segmenty tzw. alkoholu premium (np. rum, whisky i gin). Sposób konsumpcji alkoholu w Polsce przesuwają się w kierunku tzw. wschodniego modelu picia, z rosnącym udziałem napojów wysokoprocentowych kosztem tych o niskiej zawartości alkoholu oraz niskim udziałem wina. Sprzyjają temu niekorzystne zmiany w modelach konsumpcji, a przede wszystkim wzrost liczby osób pijących ryzykownie i szkodliwie oraz tzw. „binge drinking”. W rezultacie nastąpiła zmiana w strukturze konsumpcji napojów alkoholowych w Polsce: największy od 30 lat udział napojów spirytusowych (39,2 %), wzrost udziału wina (do 8,3%), - najmniejszy od 20 lat udział piwa (52,5%).

Tablica 1 – Średnia ilość czystego alkoholu wypijanego w piwie, winie i napojach spirytusowych wśród konsumentów alkoholu w podziale na grupy wiekowe (w ml)

---

⁴ Raport z pierwszej części badań: *Życie w dobie pandemii*, prof. Uł dr hab. Jan Chodkiewicz, Zakład Psychologii Klinicznej i Psychopatologii Instytut Psychologii Uniwersytet Łódzki, Łódź, 01.05.2020 r.

⁵ Narodowy Test Zdrowia Polaków 2021 został przygotowany przez redakcję serwisu Medonet przy udziale i merytorycznym wsparciu specjalistów, którzy weszli w skład Rady Naukowej Narodowego Testu Zdrowia Polaków. Ankieta była dostępna online przez 6 tygodni na przełomie lutego i marca 2021 r. Wypełniło ją ponad 340 tys. internautów. <https://narodowytestzdrowia.medonet.pl/>.

Źródło: PARPA, Wzory konsumpcji alkoholu w Polsce, 2020

Niestety analiza modelu picia alkoholu przez osoby pijące ryzykownie oraz nadmiernie potwierdza tezę, że pandemia i społeczna izolacja zwiększyły w Polsce konsumpcję alkoholu wśród konsumentów, którzy już wcześniej pili nadmiernie. Nasiliły się też negatywne zachowania związane ze szkodliwym piciem napojów alkoholowych. Występowanie niepożądanych trendów we wzorcach konsumpcji alkoholu utrzymuje się obecnie albo na podwyższonym poziomie, albo większym niż przed pandemią i w trakcie lockdownów. Niezależnie od wieku i płci konsumentów, średnia ilość czystego alkoholu wypijanego przy jednej okazji jest co najmniej dwa razy większa w przypadku picia napojów spirytusowych niż kiedy spożywane jest wino czy piwo.

Zjawiska te są szczególnie niepokojące, bo stanowią zagrożenie w obszarze zdrowia publicznego. Dlatego zdaniem autorów raportu potrzebne jest wspieranie mechanizmów, które zachęcają społeczeństwo do umiarkowanych, mniej szkodliwych profili spożycia alkoholu. Warto jednak zauważyć pozytywne zjawiska - ponad 19% badanych deklaruje abstynencję od co najmniej 12 miesięcy. Do tego wzrost popularności napojów 0,0%, szczególnie piw zero, które są kategorią rosnącą na malejącym rynku piwa, co odzwierciedla światowy trend w pokoleniu młodych dorosłych - NoLo - „now alcohol, low alcohol”.⁶

Tabela 1 – Dane ogólnopolskie dotyczące konsumpcji alkoholu

Spożycie w litrach na jednego mieszkańca w latach 2015-2022

Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo	Piwo w przeliczeniu na 100% alkoholu
2015	3,2	6,3	0,76	99,1	5,45
2016	3,2	5,8	0,70	99,5	5,47
2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42
2018	3,3	6,0	0,72	100,5	5,53
2019	3,7	6,2	0,74	97,1	5,34
2020	3,7	6,4	0,77	93,6	5,15
2021	3,8	6,7	0,80	93,2	5,13
2022	3,5	6,3	0,76	92,9	5,11

Źródło: KCPU

⁶ Źródło: <https://pap-mediroom.pl>

Tabela 2 - Średnia ilość spożywanego alkoholu przypadająca na 1 mieszkańca w litrach

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość alkoholu (100%) przypadająca na 1 mieszkańca	9,41	9,37	9,45	9,55	9,78	9,62	9,73	9,37

Źródło: KCPU

Z badań wynika, że nadużywanie substancji, w tym alkoholu, może dotyczyć ponad 3 milionów Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3 - 4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 2,5 mln osób w naszym kraju nadużywa alkoholu, a 700-900 tys. osób jest uzależnionych.

Tabela 3 - Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkoholu w latach 2015 – 2022⁷

Typ alkoholu	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wyroby spirytusowe	34,0%	34,2%	35,2%	34,6%	37,8%	38,5%	39,1%	37,4%
Wino i miody pitne	8,0%	7,4%	7,8%	7,5%	7,6%	8,0%	8,3%	8,1%
Piwo	57,9%	58,4%	57,8%	57,9%	54,6%	53,5%	52,7%	54,6%

Źródło: KCPU

Tabela 4 - Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych – obliczenia dla gminy Lubin na podstawie danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2023

	Polska	mięscowość licząca 10 tys. mieszkańców	gmina Lubin* 2022 16 734 tys.	gmina Lubin* 2023 17 070 tys.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 800 tys. osób	ok. 200 osób	ok. 330 osób	ok. 340 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 1,5 mln. osób	ok. 400 osób	ok. 670 osób	ok. 680 osoby
Dzieci wychowujące się w rodzinie alkoholików	ok. 1,5 mln. osób	ok. 400 osób	ok. 670 osób	ok. 680 osób
Osoby pijące szkodliwie	ok. 2,-2,5 mln. osób	ok. 500-700 osób	840-1000 osób	850-1020 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	ok. 2 mln. Osób (dorosłych i dzieci)	ok. 530 osób	ok. 840 osób	ok. 850 osób

*Obliczeń dla gminy Lubin dokonano przyjmując liczbę mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. (16 734) 31 grudnia 2023 r. (17 070).

⁷ Obliczenia KCPU na podstawie danych GUS. Przyjmuje się założenie, iż w jednym litrze piwa zawartych jest 5,5% alkoholu, wina (miody pitnego) zawartych jest 12% alkoholu.

Z Raportu Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii o stanie narkomanii w Polsce (2020) wynika, że w kraju konsumpcja napojów alkoholowych jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż używanie narkotyków. W przypadku używania narkotyków w populacji generalnej najbardziej popularna jest marihuana i haszysz. Liczba problemowych użytkowników narkotyków pozostaje na stałym poziomie i jest jednym z niższych wskaźników na 100 tysięcy mieszkańców w Europie. Polska ma również niskie wskaźniki zgonów z powodu narkotyków, zakażeń HIV z powodu używania narkotyków w iniekcjach. Wśród osób zgłaszających się do leczenia najczęstszym powodem zgłoszeń (po marihuanie) są narkotyki z grupy amfetamin (36%). Prawie co dziesiąta osoba zgłasza się z powodu metamfetaminy. Najpopularniejszą grupę substancji stanowią syntetyczne katyny, niepokojącą tendencją jest obecność na rynku syntetycznych opioidów oraz nowych benzodiazepin. Jak przedstawiają to poniższe tabele liczba punktów sprzedaży na terenie gminy Lubin zmniejsza się jednak z roku na rok wartość sprzedaży alkoholu wzrasta, co może oznaczać także wzrost jego spożycia.

Tabela 5 – Liczba punktów sprzedaży alkoholu w gminie Lubin w latach 2017-2023

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych:	W latach						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
w sklepach	25	25	30	26	29	21	20
w lokalach gastronomicznych	6	6	7	6	6	7	7

Dane: Urząd Gminy w Lubinie

Tabela 6 – Wysokość opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Lubin w latach 2017-2023

Wartość sprzedanego alkoholu	Wartość w zł w latach						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	6 147 319,90	8 432 163,40	8 479 800,04	11 388 664,00	12 807 803,53	14 351 573,42	15 089 491,61

Dane: Urząd Gminy w Lubinie

Realizacja celów i podjęte działania w ramach Programu

Celem głównym realizowanych działań było ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Lubin oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Finansowanie działań

Program był finansowany z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Według klasyfikacji budżetowej dochody te są wpisane w dziale 851 – ochrona zdrowia w rozdziałach 85153 – zwalczanie narkomanii oraz 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Tabela 7 – Plan finansowy oraz realizacja budżetu w latach 2022-2023

Rok	2022	2023
Plan finansowy	451 630,35	414 812,91
Wykonanie budżetu	337 989,35	392 794,90
Wpływy do budżetu z opłaty „korkowej”	278 124,91	300 956,42
Wpływy z opłat za o nominalnej wielkości do 300 ml	119 101,36	93 778,82

Realizacja zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w obecnym składzie została powołana w 2015 roku. W skład komisji wchodzi Anna Skorupa – Hawrysz – Przewodnicząca, Agnieszka Hałas – Sekretarz, Magdalena Dubińska – członek, Sylwia Pęczkiewicz -Kuduk, - członek oraz Daria Dziwińska – członek.

Komisja swoje zadania realizuje poprzez:

- ⇒ Podejmowanie działań mających na celu zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych, w tym dokonywanie analizy potrzeb w tym zakresie.
- ⇒ Udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie: przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcie terapią, motywowanie i zobowiązywanie do podjęcia leczenia odwykowego, kierowanie do biegłych w przedmiocie orzekania o uzależnieniu, kierowanie spraw do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, podejmowanie działań zmierzających zapobieganiu przemocy w rodzinie, kierowanie osób uzależnionych i uwikłanych w przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi specjalistyczne, inicjowanie działań zmierzających do animacji i aktywizacji środowiska lokalnego w niesienie pomocy osobom z problemem alkoholowym i problemem przemocy, inicjowanie i organizacja szkoleń, debat i konferencji w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, organizowanie pomocy dzieciom ze środowisk zagrożonych marginalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem problemów alkoholowych.
- ⇒ Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy: inicjowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, inicjowanie i prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej, podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia, kierowanych do dzieci i młodzieży, wspieranie realizacji pozalekcyjnych programów sportowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- ⇒ Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu: prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, podejmowanie działań wobec firm prowadzących reklamę napojów alkoholowych w sposób niezgodny z przepisami, podejmowanie działań informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do kierowców pojazdów

mechanicznych, prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

- ⇒ Współpracę z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie: organizacja i współorganizacja szkoleń, debat, konferencji i imprez profilaktycznych, prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania i usuwania skutków problemów uzależnień i przemocy.

Tabela 8 – Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2023

Rok	2022	2023
Ilość członków	5	5
Ilość posiedzeń	18	23
Ilość wniosków skierowanych do Komisji	17	27
Ilość wniosków skierowanych do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu	22	10
Ilość opinii biegłych	22	2
Ilość opłat sądowych	21	6
Liczba zaproszonych osób	52	56
Liczba przeprowadzonych rozmów	16	19

Dane: GKRPA

W ramach podejmowanych przez komisje zadań jest m. in. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zadanie to jest realizowane poprzez prowadzenie Punktu konsultacyjno-informacyjnego w którym dwa razy w tygodniu w każdy wtorek i czwartek pełni dyżur terapeuta uzależnień. Zadaniem punktu jest prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki uzależnień, diagnozowanie problemu, udzielanie wsparcia, informowanie o formach terapii, motywowanie do podjęcia psychoterapii. Konsultacje dla mieszkańców gminy są bezpłatne. Ponadto punkt dysponuje fachową literaturą oraz poradnikami w zakresie uzależnień i przemocy itp., które również udostępnia bezpłatnie. Księgozbiór ten jest na bieżąco uzupełniany o nowe pozycje.

Tabela 9 – Populacja mieszkańców gminy Lubin, którzy skorzystali z pomocy terapeuty uzależnień, działającego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2023

Rok	2022	2023
Ilość udzielonych konsultacji	455	468
Ilość godzin konsultacji	832	832
Ilość osób które skorzystały z konsultacji	71	50

Dane: PKD

Jednym z najważniejszych zadań jest prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy wśród dzieci i młodzieży, zadanie to jest realizowane od wielu lat poprzez wspieranie pozalekcyjnych programów sportowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych oraz dożywiania. Poza szeregiem działań informacyjnych i prowadzeniem różnych kampanii, realizatorzy Programu skupiają się na bezpośrednim kontakcie z potrzebującymi wsparcia najmłodszymi mieszkańcami naszej gminy,

którzy doświadczają problemu uzależnień i przemocy. W ramach tych działań w każdej szkole podstawowej działa świetlica socjoterapeutyczna. Jest to placówka dla dzieci wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju oraz dla dzieci, u których występują zaburzenia zachowania, a także dla dzieci, którym ze względów środowiskowych należy stworzyć odpowiednie warunki opiekuńcze i wychowawcze po godzinach zajęć edukacyjnych. Celem działalności świetlicy jest zapewnienie opieki wychowawczej, minimalizowanie niedostatków wychowawczych oraz wspieranie działań wychowawczych rodziny i szkoły, a także eliminowanie niepożądanych wzorców zachowania, tworzenie warunków do nauki własnej, pomocy w nauce oraz rozwijaniu własnych zainteresowań i uzdolnień dzieci. Zajęcia w świetlicy odbywają się od 2 do 5 razy w tygodniu w zależności od szkoły i jej potrzeb. Dzieci biorące udział w zajęciach, mogą również korzystać z dożywiania i otrzymywać bezpłatne posiłki w szkole.

Tabela 10 – Liczba dzieci biorących udział w zajęciach realizowanych w ramach świetlic socjoterapeutycznych w latach 2022-2023

Rok	2022	2023
Ilość prowadzących	5	5
Ilość działających świetlic	5	5
Liczba godzin zajęć	543	576
Ilość dzieci	109	96

Dane: GKRPA

Tabela 11 – Liczba dzieci korzystających z dożywiania w latach 2022-2023

Rok	2022	2023
Ilość dzieci korzystających z dożywiania	107	61

Dane: GOPS

W ramach Programu rokrocznie w okresie ferii zimowych i wakacji organizowany jest wypoczynek dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym wspierającym umiejętności społeczne. Dla wielu uczestników jest to jedyna szansa na spędzenie wolnego czasu poza miejscem zamieszkania, rozwijania umiejętności społecznych oraz zdobywania nowych pozytywnych doświadczeń.

Tabela 12 – Liczba dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym w latach 2022-2023

Rok	2022	2023
Ilość dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym	30	38

Dane: GKRPA

Skala problemów związanych z przemocą

Przemoc to jeden z problemów społecznych, który coraz bardziej staje się widoczny w polskiej rzeczywistości. Nie jest to nowy problem, jednak jego eskalacja zatacza coraz szersze kręgi w świecie współczesnym, przyjmując nowe formy i powodując coraz szersze, tragiczne skutki.

Pewnym odzwierciedleniem problemów z przemocą na terenie gminy Lubin jest ilość zgłoszonych i założonych procedur Niebieskiej Karty. Ich liczba na naszym terenie od kilku lat utrzymuje się na stałym poziomie lub nieznacznie spadła w ostatnim roku. Sprawcami przemocy są w przeważającej

większości mężczyźni co pokrywa się ze statystykami na poziomie kraju. W roku sprawozdawczym jak i poprzednich latach w ramach przeciwdziałania przemocy działała grupa diagnostyczno- pomocowa, która odbyła 66 posiedzeń.

Tabela 13 – Liczba założonych Niebieskich Kart na terenie gminy Lubin w latach 2017-2023

Rok	Ilość NK	Sprawcy przemocy		Osoby doświadczające przemocy		
		mężczyźni	kobiety	kobiety	mężczyźni	dzieci
2017	73	46	8	45	6	2
2018	59	51	6	48	6	5
2019	47	43	4	38	5	8
2020	65	60	12	55	4	11
2021	43	36	7	35	7	13
2022	41	31	7	28	6	9
2023	38	30	6	33	5	11

Dane: Zespół Interdyscyplinarny działający przy GOPS

Tabela 14 - Zestawienie zrealizowanych w ramach Programu zadań i wydatków wg. obszarów w 2023 roku

Obszar	Działanie	Realizacje	Wydatkowano
Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem:	Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, działającego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z siedzibą w budynku Urzędu Gminy w Lubinie. Punkt pełnił dyżury w każdy wtorek w godzinach od 8-14:30 oraz każdy czwartek w godzinach od 12-18. Zakup wyposażenia drukarki, krzesła oraz materiałów biurowych.	832 godziny dyżuru 50 przyjętych osób 468 konsultacji	78 085,09
	Dofinansowanie terapii dla osób dorosłych uzależnionych i współuzależnionych.	35 godzin terapii 12 uczestników	3 500,00
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:	Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: 27 wniosków skierowanych do komisji, 10 wnioski przesłane do Sądu, 56 zaproszonych na posiedzenie komisji, 19 rozmów z osobami zaproszonymi i członkami rodziny. 3 postanowienia w sprawie wydania opinii do wniosku o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.	5 członków 23 posiedzenia komisji	58 665,60
	Opłaty sądowe związane ze skierowaniem wniosku do sądu o	6 opłat sądowych	600,00

	zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.		
	Opinie biegłych do wniosku do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	2 opinie biegłych	1 360,38
	Zakup książek – Ustawa z komentarzem na potrzeby pracy GKRPA.	1 publikacja	223,00
	Szkolenie w zakresie wydawania zezwoleń na sprzedaż alkohol.	1 szkolenie	300,00
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:	Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych Placówki działają we wszystkich szkołach na terenie gminy Lubin: SP Niemstów, SP Szklary Górne, SP Raszków, SP Siedlce, SP Krzeczyn Wielki. Organizacja Dnia Dziecka oraz Mikołaja. Zakup pomocy dydaktycznych i materiałów biurowych.	5 świetlic 96 uczestników 576 godziny zajęć	45 420,37
	Organizacja 2 obozów dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym i elementami treningu umiejętności społecznych w okresie ferii zimowych w OW Wisła i wakacji w OW Dąbki.	38 uczestników	97 507,00
	Dożywianie dzieci biorących udział w zajęciach socjoterapeutycznych.	61 uczniów	44 820,50
	Udział w ogólnopolskiej społecznej kampanii edukacyjnej dotyczących profilaktyki pn.: Zachowaj Trzeźwy Umysł 2023 pn. „Rosnę zdrowo”. Powołanie Koordynatorów ZTU w każdej szkole oraz udział szkół w ogólnopolskiej społecznej diagnozy uczniów pn.: „Lustro” (wyniki w 2024 roku).	5 realizacji w każdej szkole 2718 sztuk broszur i kart pracy 1182 uczestników w tym: 838 uczniów 44 nauczycieli 300 rodziców	0,00 (fak.2022)
Obszar	Działanie	Realizacje	Wydatkowano
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania	Udział w ogólnopolskiej społecznej kampanii edukacyjnej dotyczących problemu depresji. Plakaty oraz ulotki zostały przekazane do wszystkich jednostek organizacyjnych	25 plakatów 600 ulotek	1 230,00

<p>narkomanii, oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozaekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozaekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:</p>	gminy Założenia kampanii były opublikowane na stronach internetowych gminy.		
	Organizacja pokazów filmów, spektakli, warsztatów oraz prelekcji, w tym programów profilaktycznych rekomendowanych przez KCPU:		
	Program rekomendowany przez KCPU ⁸ pn.: „Archipelag Skarbów”. Program realizowany w ramach profilaktyki zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Programem zostali objęci uczniowie z klas 7-8 we wszystkich szkołach gminy Lubin. Program dofinansowany w 50% przez Fundację KGHM w ramach działania na rzecz rodzin z zagłębia miedziowego.	4 realizacje 209 uczestników w tym: 173 uczniów 12 nauczycieli 24 rodziców	18 968,00
	Program profilaktyki uniwersalnej pn.: „Gwiazda Mocy”. Programem zostali objęci uczniowie z klas 6-7 we wszystkich szkołach gminy Lubin. Program dofinansowany przez Fundację KGHM w 50% w ramach działania na rzecz rodzin z zagłębia miedziowego.	2 realizacje 221 uczestników w tym: 159 uczniów 50 nauczycieli 12 rodziców	7 500,00
	Spektakle i filmy profilaktyczne: „Bajki na jednej nodze”, „Wielka ucieczka”.	3 realizacje 209 uczestników 200 uczniów 9 nauczycieli	2 510,00
	Szkolenie dla nauczycieli pn.: „Program nauki zachowania”. 2 edycje.	2 realizacje 17 nauczycieli	7 000,00
	Wspieranie pozaekcyjnej aktywności sportowej i kulturalnej poprzez dofinansowanie do zakupu nagród w Zawodach Sportowo-Pożarniczych oraz konkursach plastycznych.	120 uczestników w tym MDP ⁹	6 604,70
	Szkolenie dla sprzedawców alkoholu z audytem „tajemniczego klienta”.	21 punktów sprzedaży	2 500,00
	Badanie „Diagnoza problemów społecznych w gminie Lubin”. Badanie zostało przeprowadzone w dniach 8-31 maja 2023 r.	390 respondentów 279 uczniów	3 200,00

⁸ Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

⁹ Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze.

		108 mieszkańców 8 pracowników socjalnych	
	Realizacja działania pn.: „ <i>Troskliwa książka</i> ” zakupione książki są to propozycje publikacji z zakresu profilaktyki, zdrowego stylu życia, problemów emocjonalnych, budowanie własnej wartości, pozytywnych wzorców postępowania itp. Projekt jest realizowany z Gminną Biblioteką Publiczną w Raszówce od 2021 roku.	6 miejsc dostępności 426 książek i publikacji	10 000,00
	Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Lubinie w zakresie organizacji prelekcji i pogadanek na temat szkodliwości i konsekwencji używania substancji psychoaktywnych.	2 realizacje (alkogogle)	0,00
Obszar	Działanie	Realizacje	Wydatkowano
Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień:	Zakup kart pracy i gier profilaktycznych na potrzeby asystenta rodziny, zatrudnionego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubinie i realizującego zadania związane z pomocą w rodzinach z problemem uzależnień oraz przemocy.	8 publikacji	1 002,00
	Przegląd techniczny analizatora oraz wymiana akumulatora do wykrywania substancji narkotycznych pn.: Drugtest 5000. Umowa użyczenia Nr 52/N/2022 z dnia 1 czerwca 2022 r. z Komendą Powiatową Policji w Lubinie.	1 usługa	1 068,26
	Zakup pomocy dydaktycznych dla pedagoga szkolnego z SP Raszkówka w ramach realizacji zadań związanych z profilaktyką.	1 urządzenie	730,00
Suma wydatków:			392 794,90

Ocena realizacji Programu

Niniejsze opracowanie jest podsumowaniem szerokiego wachlarza działań podjętych w roku 2023 przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pozostałych realizatorów Programu. Do przygotowania Raportu, wykorzystano materiały własne oraz pozyskane z innych

jednostek. Obowiązek sporządzenia Raportu wskazany został w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).

W przedmiotowym dokumencie przedstawione zostały najważniejsze informacje dotyczące obszarów przedsięwzięć podejmowanych przez realizatorów programu oraz przez pozostałe jednostki wskazane Programie. Współpraca odbywała się w sposób ciągły i miała wiele form, takich jak wsparcie finansowe realizacja zadań, pomoc pozafinansowa (użyczanie/udostępnianie, współorganizacja, informowanie i inne). Kontynuowano podjętą współpracę w latach ubiegłych. Finansowanie zadań odbywało się przede wszystkim w oparciu o środki finansowe pochodzące z opłaty ze sprzedaży alkoholu tzw. „korkowe” wpływającej do budżetu gminy. W stosunku do roku ubiegłego wysokość kosztów realizacji zadań w poszczególnych obszarach wykazanych w Raporcie wzrosła o kwotę ok. 60 tys. Przyczynę wzrostu wydatków należy upatrywać w wysokiej inflacji, która generuje wysokie ceny rynkowe zarówno towarów jak i usług.

Podjęte i kontynuowane działania pozwoliły stworzyć szeroką ofertę działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży. Działania te były realizowane poprzez świetlice socjoterapeutyczne, obozy z programem profilaktycznym rozwijające umiejętności społeczne, programy rekomendowane obejmujące całą grupę wiekową młodzieży szkolnej. Nie zabrakło także kampanii profilaktycznych oraz udziału w spektaklach i pokazach filmowych. Należy również podkreślić działania podejmowane na rzecz dożywiania dzieci. Jednym z najważniejszych obszarów działania jest zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób dorosłych. W ramach tych działań w 2023 roku terapeuta uzależnień działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zrealizował 468 konsultacji, ponadto współpracowano w zakresie zakupu usług dotyczących leczenia uzależnień dla 12 osób, które wzięły udział w sesjach wyjazdowych gdzie zrealizowano 35 godzin terapii. Ważne jest aby oferta pomocy była szeroko dostępna, jednym z realizowanych zadań było działanie pn.: „Troskliwa książka”. W latach 2021-2023 zakupiono 753 egz. publikacji z zakresu profilaktyki uzależnień, budowania poczucia własnej wartości i dobrych relacji wspierania rodziców w trudnym okresie dojrzewania dzieci i młodzieży, poruszające problemy społeczne i zdrowotne. Projekt ten stał się rozpoznawalny i przyciąga coraz więcej osób. Jak wynika z statystyk biblioteki np. w dniu 21 marca 2023 roku u czytelników było 67 wypożyczonych książek z „troskliwego księgozbioru”, co stanowi 20,5% ogólnej liczby 327 egzemplarzy będących w tym dniu w posiadaniu biblioteki. Ponadto prowadzono szkolenia dla nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji miękkich i ich wykorzystywania do wspierania uczniów. Szkolenia obejmowały również sprzedawców alkoholu wraz z przeprowadzonym audytem „tajemniczego klienta”, którego celem jest ograniczenie naruszeń prawa w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieuprawnionym. Porównując audyty przeprowadzone w 2021 i 2023 roku można zauważyć zwiększenie świadomości sprzedawców co widać na podstawie odmów sprzedaży alkoholu, o czym stanowi wzrost odmów w 2023 roku o 23 % w stosunku do wyników audytu w 2021 roku. W celu poznania zagrożeń i problemów społecznych w okresie sprawozdawczym zostało przeprowadzone badanie, w którym udział wzięło 390 respondentów w tym 279 uczniów, 108 dorosłych mieszkańców gminy oraz 8 pracowników socjalnych. Badanie było przeprowadzane również w 2021 roku, co pozwoliło porównać wyniki obu ankiet. Jednym z głównych pozytywnych wzorców spożycia alkoholu wśród dorosłych

mieszkańców gminy jest spadek spożycia dużych ilości alkoholu i odsetek ten zmniejszył się z 4% w 2021 roku do 3,61% w 2023 roku. Jednak niepokojące są tendencje do zwiększenia codziennego spożycia alkoholu w małych ilościach z 1,53% w 2021 do 4,85% w 2023 roku, co sugeruje zmianę w kulturze picia w badanej populacji i zwiększa ryzyko uzależnienia. Wśród badanej młodzieży również można było zaobserwować zmianę preferencji dotyczących rodzaju wypijanego alkoholu jak i wzrostu jego spożycia. Niepokojące jest to, że młodzież spożywa alkohol głównie w domu. Dlatego kierunek podejmowanych działań ma na celu wzrost świadomości społecznej i edukację na temat szkodliwości nadużywania alkoholi, zarówno na poziomie jednostki jak i całej społeczności, co jest o tyle trudne że alkohol jest legalnie dostępny i co samo w sobie powoduje że jest relatywizowany jako mniej szkodliwy. Inną kwestią są narkotyki, które nie są dostępne legalnie i ich zażywanie niesie za sobą możliwość poniesienia kary. Wśród ankietowanych widać że posiadają pełną wiedzę na temat ich szkodliwości i odsetek osób nadużywających tych substancji jest znacząco niższy niż w przypadku legalnego alkoholu. Zmienia się również postrzeganie przemocy domowej i świadomość problemu przemocy. Jednym z ważniejszych wskaźników jest zmniejszenie w populacji osób, które uważają stosowanie kar cielesnych wobec dzieci za dobrą metodę wychowawczą z 83,37% w 2021 roku do 68,93% w roku 2023. Biorąc pod uwagę powyższe, budowanie strategii i podejmowane w ramach Programu działania były nakierunkowane na wzmacnianiu w populacji świadomości szkodliwości używek i promowaniu zdrowego stylu życia. Zapewnienie zaplecza gdzie uzyskać pomoc i wsparcie. Oczekiwane efekty realizacji programu tj. zwiększenie skuteczności działań zmierzających do ograniczenia uzależnień, podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką uzależnień, zwiększenie dostępności do profesjonalnej pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwiększenie świadomości i poczucia bezpieczeństwa osób współuzależnionych, zapewnienie dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych korzystniejszych warunków do rozwoju, nauki i odpowiedniego wzrastania zostało w większości osiągnięte przez jego realizatorów.

Opracowała:
Agnieszka Hałas
Sekretarz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych